

MARXÍVOL

Helleborus viridis L. [1753, Sp. Pl.: 558]

$2n = 32$

Imatge de FRANZ EUGEN KÖHLER

Flor d'*Helleborus viridis*. Foto: H. ZELL.

NOMS POPULARS

Alemanys:	Grüne nieswurz
Anglès:	Green hellebore, winter hellebore
Àrab:	خربق أخضر
Bable:	llavera, llaverones, llaverón
Basc/Euskera:	baladrea, biciyo belarra, lipu belarr, lubi-belarr, lupi belarr, lupi belarra, lupu bedarr, lupu belar, lupu belarr, otso baba, pika baba, zaguta.
Castellà:	eleboro verde, ballestera verde, hierba llavera, vedegambre, agüero, ballestera, barretero, castellada, chigüero, cornivario, elebor, eleboro verde, eléboro fétido, hierba de ballesteros, hierba del alobadado, hierba del alobado, hierba llavera, llave del año, ornavario, pie de grifo, sagüerro, vedegambre verde, yerba de ballesteros, yerba llavera.
Català:	el·lèbor verd, baladre, pàmpols, lletera borda, malbec, manxígols, manxiuler, manxiulot, marcívol, marxigols, marxiulot, marxívol, palònia blanca, uliarda, ulierca
Danès:	Grøn nyserod
Eslovac:	Čemerica zelená
Eslovè:	Zeleni teloh
Estonià:	Roheline lumeroos
Francès:	Ellébore vert/Hellébore vert / Hellébore verte
Gallec:	besteira, chaveiro, erva besteira, erva-dos-besteiros, herba chaveira, herba da braña, herba do lobo, herba do gado, herba do gando, herba do porco, herba dos bois, herba forte, herba papeira (2), herbal (2), herbedal (2), héboro.
Gal·lès:	Crafanc yr arth / Pelydr gwyrdd
Holandès:	Wrangwortel/Groene wrangwortel
Hongarès:	Zöld hunyor
Italià:	Elleboro verde
Norueg:	Grønn julerose
Polonès:	Ciemiernik zielony
Portuguès:	besteira, chaveiro, erva besteira, erva-dos-besteiros, herba chaveira, herba da braña, herba de lobo, herba do gado, herba do gando, herba do porco, herba dos bois, herba forte, herba papeira, herbedal, héboro.
Rus:	Морозник зелёный
Suec:	Grön julros
Txec:	Čemeřice zelená
Ucraïnès:	Чемерник зелений

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins el gènere es distingeix per la base no llenyosa, fulles totes basals sota les rames, pedatisectes, amb 7-11 folíols, i les flors amb sèpals patents, amplemment el·líptics o ovats, apiculats, d'un verd groguenc clar; bràctees digitades o lobulades, pètals menuts però més llargs que la meitat de la longitud dels estams. Les flors en conjunt fan 3-5 cm de diàmetre i estan una mica inclinades. Tija floral apareixent abans que les fulles. Fulles caduques, amb segments de 2-4 cm d'amplada. Fol·licles concrecents a la base. Mata de fins a 60 cm d'alçària, vivaç. Fulles radicals (1-2) necrosades a l'hivern, amb segments lanceolats-obllongs més o menys profundament dentats i sovint 2-3-forcats. Fulles caulinars amb peciol ample embeinador i 3-5 segments sovint 2-3-forcats. Fulles florals sèssils, digitades, o rarament indivises, de color verd clar també. Flors de color verd clar a vegades renyides de rosa, poc nombroses. Sèpals més llargs que els estams. Fol·licles (2-4) quasi tan amples com llargs, amb el bec la meitat de llarg que el cos.

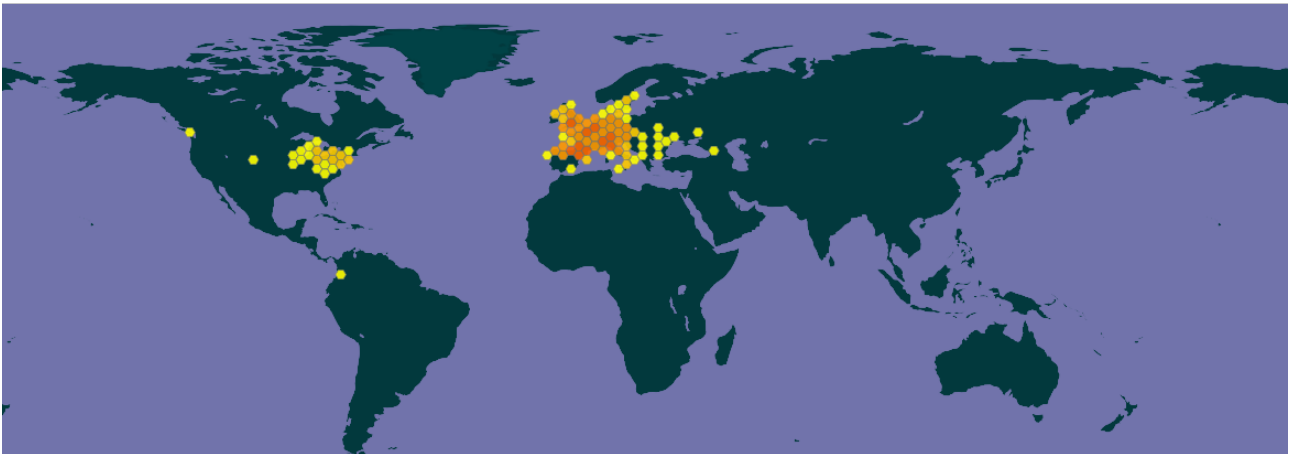
HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Sol trobar-se en pastures, clarianes amples de boscos caducifolis, principalment fagedes, sobre terrenys preferentment calcaris, profunds, amb força saó.

Poden acompanyar-lo:

- *Anemone nemorosa*
- *Bromus erectus*
- *Daphne laureola*
- *Daphne mezereum*
- *Deschampsia flexuosa*
- *Dianthus monspessulanus*
- *Juniperus communis*
- *Luzula nivea*
- *Primula veris*
- *Prunella hastifolia*
- *Pulmonaria ffinis*
- *Scilla lilio-hyacinthus*
- *Viola sylvatica*

És d'Europa central i occidental. A la península es concentra als Pirineus i serralades properes (Serralada Transversal, Pre-Pirineus).

Helleborus viridis al món, segons GBIF

PROPIETATS MEDICINALS

[Cal suposar que són també les d'*Helleborus foetidus*, i fins i tot més potents]

- antihelmíntic
- antiparasitari
- diürètic
- ecbòlic
- emmenagog
- esternutatori
- febrífug
- hipotensor
- irritant
- purgant
- repel·lent de mosques
- tònic cardíac (tòxic)
- vermífug
- vomitiu (fins i tot en UE)
- vulnerari

USOS MEDICINALS

- amenorrea
- bogeria
- càncer
- congestió cerebral
- cucs i paràsits intestinals
- edemes

- febre
- fred a l'estómac (1-3 g UI)
- gota
- hemiplegia
- hipertensió
- lepra
- paràlisis
- peritonitis
- picors
- restrenyiment a amb atonia intestinal (acompanyat de psicosis o atacs cerebrals)
- sarna

HOMEOPATIA

- acúfens (timbres, brams)
- angiocolitis
- ardor a la boca
- boca mucosa alternant amb boca seca
- càlculs biliars
- calor a l'estómac
- calor a la faringe
- calor a tot el cos
- distensió estomacal
- epilèpsia amb suors prèvies
- miccions molt freqüents amb orina pàl·lida
- nàusees
- picor a la llengua
- picor al nas amb esternuts violents
- pols accelerat o lent
- rots freqüents
- sabor ranci a la boca
- sialorrea
- son interrompuda
- sopor

ALTRES USOS

Les mates amb fulles serveixen per ventar els tàvecs del bestiar. El suc de la planta es posava al a punta de les fletxes per enverinar les víctimes.

TOXICITAT

La intoxicació provoca arrítmia ventricular i supraventricular, gastroenteritis, hipotensió. El tractament pot ser amb sèrum intravenós glucosat amb KCl, SO₄Mg i xilocaïna.

PRINCIPIS ACTIUS D'HELLEBORUS VIRIDIS

- (25R)-26-[(alfa-L-rhamnopiranosil)oxi]-22-alfa-metoxi-furost-5-èn-3-beta-il-O-beta-D-glucopiranosil-(1-->3)-O-[6-acetil-beta-D-glucopiranosil-(1-->3)]-O-beta-D-glucopiranosid
- (25R)-26-[(alfa-L-rhamnopiranosil)oxi]-22-alfa-metoxi-furost-5-èn-3-beta-il-O-beta-D-glucopiranosil-(1-->3)-O-beta-D-glucopiranosil-(1-->3)-O-beta-D-glucopiranosid
- quercetina-3-O-(2-E-cafeoil)-alfa-L-arabinopiranosil-(1-->2)-beta-D-galactopiranosid-7-O-beta-d-glucopiranosid
- quercetina-3-O-(2-E-cafeoil)-alfa-L-arabinopiranosil-(1-->2)-beta-D-galactopiranosid
- quercetina-3-O-alfa-L-arabinopiranosil-(1-->2)-beta-D-galactopiranosid